

bijdrage daarom wel het prettigst aan te horen was. Bij Paul van Walsum gaat het dan opnieuw om stapelen, veel en complex. Als ik dan zoek naar het verband tussen het verhaal van Chris en dat van Paul, lijkt het me duidelijk dat er inhoudelijke verschillen zijn, en wat is dan 'state-of-the-art'?

Als in de discussie Paul van Walsum aan de orde stelt wanneer TNO nu eens ingaat op de uitnodigingen om deel te nemen aan de Werkgroep Consensus Hydrologie, valt er voor mij enig licht op de zaak. Alterra, RIZA en RIVM praten sinds enige tijd met elkaar over eenduidigheid in hydrologische modellering. Nu hebben ze TNO ook uitgenodigd om mee te doen, en die komen niet.

Dat brengt me tot de conclusie dat ik behalve een leuk verhaal van Hans Middelkoop de 'state-of-TNO' en 'state-of-Alterra' gehoord heb. Part-of-the-art dus. Het is het verhaal van twee clubs die zichzelf tot de Champions League van de hydrologie hebben benoemd, maar waarvan ik me afvraag of ze het de moeite waard vinden om tegen elkaar en/of anderen te spelen. Zowel het project van Paul als dat van Chris speelt

zich af in Brabant, en het ligt toch voor de hand om je af te vragen wat beide heren nu van elkaar geleerd hebben. Het komt niet tot een inhoudelijke confrontatie.

Ongetwijfeld zitten er inhoudelijke elementen in de presentaties waar wij later op verder zullen gaan, maar van andere onderdelen heb ik zo mijn twijfels. Dat in de toekomst alles groter en complexer wordt, lijkt me duidelijk. Of dat op de hier gepresenteerde manieren gebeurt lijkt me minder waarschijnlijk. De kans dat TNO en Alterra zich moeten voegen naar technieken in de rest van de wereld lijkt me groter dan andersom. Dat lijkt me een reden te meer om communicatie en openheid ook onderdeel te maken van 'the art', al helemaal als je consensus nastreeft. In dat verband is het wellicht een idee om ook 'the part of the art' die zich buiten de grote instituten afspeelt hierbij te betrekken.

Helaas moest ik de borrel om privé-redenen laten schieten. De NHV is altijd gezellig, misschien ook wel eens te...

Harry Boukes

Hydrologie-symposium

georganiseerd door de KNAW, op 21 mei 2003 in het Trippenhuys te Amsterdam

Er is meer tussen hydrologie en aarde. Hydrologie is een wetenschap, daarover is iedereen het eens, zeker de ongeveer vijftig deelnemers aan het Hydrologie-symposium dat op 21 mei 2003 door de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) georganiseerd werd. De organisatie van dit symposium was in handen van de Werkgroep Voorstudie Verkenning 'Hydrologie', die hierbij voor het eerst naar buiten trad. De Werkgroep Voorstudie Verkenning Hydrologie is in januari 2003 ingesteld door de KNAW. Aanleiding hiervoor

was de vaststelling door KNAW's Raad voor Aarde en Klimaat (RAK) dat de hydrologie belangrijk is en goed ontwikkeld lijkt binnen Nederland, maar dat de hydrologische gemeenschap toch erg divers blijft, zonder eigen tradities en methoden, zonder een eigen samenhangende visie op centrale thema's.

Om zo'n samenhangende visie te ontwikkelen heeft de KNAW dus een werkgroep ingesteld om een zogenaamde 'voorstudie' te doen. Hierbij wordt het werkveld van de hydrologie beschreven, samen met een aantal belangrijke onderzoeksthema's voor de nabije toekomst.

Het Hydrologie-symposium was bedoeld om de eerste resultaten en ideeën te presen-

teren aan alle geïnteresseerde hydrologische onderzoekers in Nederland. Tegelijk was de werkgroep op zoek naar aanvullingen, nieuwe ideeën of kritiek.

Het ochtendprogramma was bedoeld om iedereen te prikkelen met presentaties van twee sprekers: Marc Parlange (Johns Hopkins University of Baltimore, USA) sprak over «Land-Atmosphere Exchange: Some Opportunities in Scientific Computing and Field Experimentation» en Dennis Lettenmaier (University of Washington, USA) besprak «Recent Progress and Opportunities in Macroscale Hydrological Modeling». Voor een aantal aanwezigen bleken deze lezingen inderdaad prikkelend. De meesten hadden echter vooral op Rodriguez-Iturbe gehoopt met zijn verfrissende ideeën over de toekomst van de ecohydrologie. Zijn aanwezigheid was gepland maar moest helaas kort voor het symposium worden afgelast. Het middagprogramma bestond uit een korte presentatie door de voorzitter van de werkgroep, Majid Hassanzadeh (TU Delft), waarna in vier groepen werd gediscussieerd over de «Global Issues and Challenges for Hydrological Research».

Bij discussie kwamen er wel wat vragen boven drijven. Wat betekent het hydrologische onderzoek in Nederland in internationaal perspectief? Wat zijn typische gebieden waarin Nederlandse onderzoeksgroepen sterk zijn? Wil je of moet je achter nieuwe trends aan? Wat zijn de wetenschappelijke uitdagingen voor hydrologen in de nabije toekomst?

Tijdens de bijeenkomst bleek dat er op bovenstaande vragen door de deelnemers geen eenduidig antwoord kon worden gegeven. Wel kon iedereen zich in grote lijnen vinden in het discussiestuk dat de organiserende KNAW-werkgroep had gemaakt.

Als er iets van deze dag is blijven hangen dan is het wel dat hoog tijd is voor een beetje actie binnen de hydrologie. Kenmerkend was dat niemand met wilde ideeën of belangrijke aanvullingen kwam tijdens de

discussies. Kennelijk is de werkgroep zelf al wild genoeg. Er vielen slechts een paar specifieke mitsen en maren te beluisteren. Een ander typerend en enigszins deprimerend detail van het symposium was de aanwezigheid van precies 1 vrouw (de secretaris van de KNAW-werkgroep). Terecht werd opgemerkt er dus nog een grote emancipatoire taak ligt voor de hydrologische gemeenschap.

Als de KNAW op basis van de voorstudie overtuigd is van het belang van de hydrologie binnen het Nederlandse wetenschappelijke onderzoek, wordt ze gevolgd door een 'strategische verkenning'. In een strategische verkenning worden het wetenschapsgebied, de raakvlakken met andere disciplines, de fundamentele vragen en problemen, maar ook de uitdagingen voor nabije en verre toekomst door een team vooraanstaande wetenschappers beschreven. Een mooi voorbeeld van een verkenning in de aardwetenschappen is die van de biogeologie (KNAW, 2003; <http://www.knaw.nl/publicaties/pdf/20031002.pdf>).

Een ander voorbeeld is de veel geciteerde en gebruikte hydrologische verkenning «Opportunities in the Hydrologic Sciences» door de National Research Council van de VS (NRC, 1991; <http://www.nap.edu/books/0309042445/html/index.html>), hier eerder besproken.

Van een KNAW-verkenning gaat een signaalwerking uit. Het heeft als doel andere instellingen aan te sporen om te investeren in het betreffende wetenschapsgebied.

Alles over deze KNAW-voorstudie (zoals het discussiestuk van de werkgroep, aanvullend materiaal en ruimte voor discussie) is aanwezig op www.knaw.nl/verkenningen/hydrologie.html. De KNAW nodigt u nadrukkelijk uit om op het Hydrologiesymposium en de voorstudie te reageren.

Dat kan op de website, maar natuurlijk ook in Stromingen.

Emiel van Loon